

A man with a beard, wearing a white button-down shirt, is speaking with his mouth open and hands raised in a church setting. The background is a brick wall with warm, glowing lights. In the foreground, the back of a person's head and shoulders is visible, out of focus.

Lokalförsörjningsplaner - en fråga om vilken verksamhet vi vill bedriva

"Allt som en församling äger och gör ska syfta till att stödja den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

"Församlingens byggnader av olika slag är gåvor som ska användas för evangeliets skull. De helgas genom att brukas för det glada budskapet. Där finns deras värde. Genom varje församlings historia har byggnader kommit och gått. Så kommer det också att vara i framtiden. Vad behöver vi av byggnader för att här och nu ge rum för glädjen, nåden och friheten i Kristus?

Vi som finns i församlingens gemenskap har fått förtroendet att förvalta alla gåvor, till exempel byggnaderna.

Kyrkans närvaro och öppna lokaler är förutsättningar för att Svenska kyrkan ska kunna utföra sin grundläggande uppgift.

Syftet med lokalförsörjningsplanering är att ge kyrkans verksamheter så goda förutsättningar som möjligt att utföra sitt uppdrag i lokaler som är ändamålsenliga inom givna ekonomiska ramar.

Det är en utmaning med ett lokalbestånd som omfattar allt från unika kulturskyddade kyrkor och begravningsplatser till bostäder, kontor och församlingshem.

Ett lokalbestånd som bidrar till utveckling, förnyelse och hållbarhet, kräver samverkan, samordning och planering. I denna process är lokalförsörjningsplanen ett viktigt stöd.

Arbetet med lokalförsörjningsplanen är en process som berör hela verksamheten. Utgångspunkten är församlingsinstruktionen som visar församlingens vision och långsiktiga utveckling.

I lokalförsörjningsplaneringen integreras verksamhetsplaneringen med planering av mark, byggnader, anläggningar och den ekonomiska planeringen. Resultatet är en handlingsplan för vilka behov och åtgärder som ska prioriteras och genomföras.

Genom att planera för en effektiv lokalanvändning, skapas nya förutsättningar för att utveckla verksamheten och styra resurserna dit där de gör störst nytta.

”Du som är Herre över himmel och jord, bor inte i tempel som är byggda av människohand”.

Våra gåvor som medarbetare, förtroendevalda och församlingsbor är och ska inte vara beroende av byggnader. Församlingen är i sitt innersta väsen och relevans de troendes gemenskap. Det är gemenskapen och förkunnandet och tron på evangeliet som är kyrkan. Så levde de första kristna. De samlades där det fanns plats. I katakomber. I varandras hem. Det ändamålsenliga brukandet av våra lokaler hjälper oss att synliggöra det vi tycker är oundgängligt för att sprida och vittna om vårt budskap.

”Ni har fogats in i den byggnad som har apostlarna och profeterna till grund och Kristus Jesus själv till hörnsten (Ef 2:20). Det är den plan vi behöver för våra lokaler.

I varje pastorat eller församling, om den inte ingår i ett pastorat, bör det finnas en lokal-försörjningsplan senast den första januari 2022. Det beslutades av kyrkomötet 2016.

Bakgrund till beslutet är behovet av bättre redskap för församlingar att överväga sitt bestånd av mark, byggnader och anläggningar i förhållande till kyrkans uppdrag, verksamhetens behov och kraven på andlig, social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Kyrkans fastighetsbestånd omfattar närmare 20 000 byggnader, varav cirka 3 400 kyrkobyggnader. Bruksarean uppgår till ungefär 3,9 miljoner kvadratmeter.

Den årliga fastighetskostnaden är cirka 3,9 miljarder kronor, för församlingsverksamhetens fastigheter. En minskning av fastighetskostnaderna skulle innebära ökade resurser till den grundläggande uppgiften.

Undersökningar visar att omkring en fjärdedel av byggnaderna används mindre än en gång i veckan. När antalet medlemmar minskar och intäkterna sjunker, behöver kyrkan se över sina fastighetsinnehav utifrån verksamhetens behov.

I kyrkomötets beslut finns också en öppning för församlingar att under vissa förutsättningar kunna överlåta kyrkobyggnader till trossamfundet Svenska kyrkan. Den här möjligheten är menad som en sista utväg i de fall en byggnad inte kan användas för annan verksamhet eller avvecklas. Ett sådant övertagande kräver en väl förankrad process, där beslut fattas i samstämmighet mellan församling eller pastorat, stift och nationell nivå.

St. Nicolai kyrka i Örebro.

EXEMPEL Roller och ansvarsfördelning

Lokalförsörjningsplaneringen bör ledas av en processledare

Arbetet bör ledas av en processledare som kan fungera som motor i arbetet. Personen bör ha god kännedom om församlingens eller pastoratets verksamhet och ha ett tydligt mandat att organisera och driva arbetet.

Verksamheterna medverkar i hela planeringsprocessen

Alla delar av planeringsarbetet sker i samverkan med ledningen och medarbetare från församlings- och begravningsverksamheten. Dessa medverkar i faktainsamling, analyser, prioriteringar och förslag.

Planeringen sker i församlingens eller pastoratets ledning

Planering, strategiska överväganden och prioriteringar sker i församlingens eller pastoratets ledning och i dialog med kyrkorådet och församlingsråden. Kyrkoherden ansvarar för ledningens arbete och för dialogen med de förtroendevalda.

Lokalförsörjningsplanen - visar åt vilket håll vi vill och kan driva verksamheten

Målet är att församlingarna ska kunna utföra sitt grundläggande uppdrag i lokaler som är ändamålsenliga, med en långsiktig hållbar resursanvändning.

Genom att upprätta en lokalförsörjningsplan får församlingar och pastorat en helhetsbild över verksamhetens behov och bestånd av mark, byggnader och anläggningar, samt en plan för vilka förbättringar och effektiviseringar som bör genomföras.

Planen visar också de förväntade effekterna om åtgärderna genomförs och vilka uppgifter, analyser och prioriteringar som ligger till grund för planeringen.

Vid utarbetandet av lokalförsörjningsplanen ska kyrkobyggnadernas särställning beaktas. Planen bör också visa om det finns byggnader och anläggningar som har särskilda kvaliteter, till exempel värden för församlingens identitet och kulturvärden som kan utvecklas som resurser i verksamheten.

Enligt kyrkoordningen ska alla pastorat och församlingar som inte ingår i pastorat, ha en lokalförsörjningsplan som är fastställd av kyrkofullmäktige. Minst vart fjärde år ska

kyrkorådet pröva om lokalförsörjningsplanen behöver ändras.

Lokalförsörjningsplanens innehåll

Sammanfattningsvis ska lokalförsörjningsplanen:

- Omfatta församlingens eller pastoratets samlade innehav av mark, byggnader och anläggningar för all verksamhet som planeras.
- Relatera till församlingsinstruktionen och samordnas med församlingens övriga långsiktiga verksamhetsplanering.
- Utgå från en omvärldsbeskrivning och avse en planeringsperiod om minst tio år.
- Innehålla redogörelser för:
 - Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.
 - Verksamhetens planerade utveckling.
 - Verksamhetens bestånd och behov av mark, byggnader och anläggningar.
- Innehålla en åtgärdsplan och en konsekvensanalys.
- Rapporteras till stiftet för kännedom.

Kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om lokalförsörjningsplaner SvKB 2018:08 hittar du via internwww.svenskakyrkan.se/lfp

»Planeringshorisonten bör vara 10–20 år, för att skapa överblick och framförhållning.«